

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. В. СТЕФАНИКА**

Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економіка та фінанси підприємств

Освітня програма Бізнес-адміністрування

Спеціальність 073 Менеджмент

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

кафедра управління та бізнес-адміністрування

Робоча програма Економіка та фінанси підприємств для студентів спеціальності 073 Менеджмент освітня програма “Бізнес-адміністрування” – 11 с.

Розробник:

Горогоцька Н.І., к.е.н. кафедри управління та бізнес адміністрування,

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри управління та бізнес-адміністрування

Протокол № 1 від 27.08.2021 року

Т.в.о. завідувача кафедри управління та бізнес-адміністрування

(П'ятничук І.Д.)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 Управління та адміністрування	Нормативна	
Модулів – 2	073 Менеджмент (освітня програма “Бізнес-адміністрування”)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання 1		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		1-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4	Освітній рівень: магістр	Лекції	
		18	4
		Практичні, семінарські	
		18	4
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
54	82		
Індивідуальні завдання: год.			
Вид контролю: іспит			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 40 % та 60 %.

2. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни “Економіка та фінанси підприємств” полягає у формуванні у студентів знань з питань теорії і практики щодо механізму функціонування підприємства, фінансових відносин, що відбуваються на підприємствах різних організаційно-правових форм господарювання та напрямків фінансово-економічної діяльності підприємства.

Основними цілями вивчення дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів та набуття знань щодо:

- планування діяльності підприємства та механізму функціонування підприємств різних організаційно-правових форм господарювання;
- визначення виробничих потужностей підприємства та обсягів виробництва продукції;
- планування та визначення необхідного обсягу ресурсного потенціалу підприємства,
- формування та використання трудових, майнових і фінансових ресурсів;
- аналізу та планування доходів, витрат та фінансових результатів діяльності підприємства;
- оцінки фінансово-економічних результатів діяльності підприємства.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Економічні засади діяльності підприємства

Тема 1. Теоретичні засади економіки підприємств та фінансів підприємств

1. Підприємство як економічний суб'єкт. Види і організаційно-правові форми підприємств
2. Фінансові ресурси підприємств та джерела їх формування
2. Принципи та чинники, що визначають організацію фінансів підприємств
3. Фінансова діяльність підприємства. Зміст і організація фінансової роботи на підприємстві

Тема 2. Планування діяльності підприємства та особливості його здійснення

1. Планування як функція управління підприємством
2. Типи та види планування
3. Методи і прийоми у плануванні
4. Формування системи планування на підприємстві
5. Організація розроблення планів на підприємстві

Тема 3. Активи підприємства

1. Структура та види активів підприємства
2. Джерела формування активів підприємства
3. Оцінювання необоротних активів підприємства

4. Показники стану оборотних активів та ефективності їх використання
5. Методика оцінки виробничого, операційного, фінансового циклів підприємства

Тема 4. Виробнича потужність підприємства та виробництво продукції

1. Поняття виробничої потужності підприємства.
2. Методика розрахунку виробничої потужності підприємства
3. Показники ефективності використання виробничої потужності
4. Планування обсягів виробництва продукції. Виробнича програма підприємства
5. Методика розрахунку показників плану виробництва продукції

Тема 5. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці

1. Потреби підприємства у трудових ресурсах
2. Продуктивність праці та фактори впливу на неї
3. Планування фонду оплати праці
4. Методика обчислення фонду оплати праці за різних систем та форм оплати праці
5. Система утримань та нарахувань у системі оплати праці

Змістовий модуль 2. Організація фінансової діяльності підприємств

Тема 6. Організація грошових розрахунків підприємства

1. Сутність та значення розрахунків підприємств у господарському обігу.
- Принципи організації розрахунків підприємств
2. Зміст та організація готівкових розрахунків підприємств
  3. Особливості безготівкової форми розрахунків
  4. Форми безготівкових розрахунків
  5. Розрахунково-платіжна дисципліна

Тема 7. Витрати та доходи підприємства

1. Класифікація витрат підприємства
2. Планування витрат підприємства
3. Формування та аналіз собівартості продукції
4. Сутність доходів підприємства, їх види
5. Механізм формування доходів підприємства.
6. Методи планування доходів підприємства

Тема 8. Кредитування підприємства

1. Принципи кредитування та класифікація форм і видів кредитів, що залучаються підприємствами
2. Форми та видів банківського кредиту

3. Методи оцінки кредитоспроможності підприємства

Тема 9. Оцінка фінансово-економічних результатів діяльності підприємства

1. Оцінка фінансово-економічного стану підприємства: мета, задачі та джерела інформації
2. Види та класифікація фінансових результатів діяльності підприємства
3. Прибуток, його види та джерела формування
4. Показники рентабельності підприємства та фактори, які їх визначають
5. Показники оцінки фінансового стану підприємства
6. Оцінка ефективності основних видів діяльності підприємства: операційної, інвестиційної, фінансової

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Економічні засади діяльності підприємства												
Тема 1. Теоретичні засади економіки підприємств та фінансів підприємств	10	2	2	-	-	6	8	-	-	-	-	9
Тема 2. Планування діяльності підприємства та особливості його здійснення	10	2	2	-	-	6	8	-	-	-	-	9
Тема 3. Активи підприємства	10	2	2	-	-	6	11	1	1	-	-	9
Тема 4. Виробнича потужність підприємства та виробництво продукції	10	2	2			6	11	1	1			9
Тема 5. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	10	2	2			6	10					10
Разом за змістовим модулем 1	50	10	10	-	-	30	50	2	2	-	-	46
Змістовий модуль 2. Організація фінансової діяльності підприємств												
Тема 6. Організація грошових розрахунків підприємства	10	2	2	-	-	6	9	-	-	-	-	9
Тема 7. Витрати та доходи підприємства	10	2	2	-	-	6	11	1	1	-	-	9
Тема 8. Кредитування підприємства	10	2	2	-	-	6	9	-	-	-	-	9
Тема 9. Оцінка фінансово-економічних результатів діяльності підприємства	10	2	2	-	-	6	11	1	1	-	-	9
Разом за змістовим модулем 2	40	8	8	-	-	24	40	2	2	-	-	36
Усього годин	90	18	18	-	-	54	90	4	4	-	-	82

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні засади економіки підприємств та фінансів підприємств	2
2	Тема 2. Планування діяльності підприємства та особливості його здійснення	2
3	Тема 3. Активи підприємства	2
4	Тема 4. Виробнича потужність підприємства та виробництво продукції	2
5	Тема 5 Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	2
6	Тема 6. Організація грошових розрахунків підприємства	2
7	Тема 7. Витрати та доходи підприємства	2
8	Тема 8. Кредитування підприємства	2
9	Тема 9. Оцінка фінансово-економічних результатів діяльності підприємства	2
Разом		18

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні засади економіки підприємств та фінансів підприємств	6
2	Тема 2. Планування діяльності підприємства та особливості його здійснення	6
3	Тема 3. Активи підприємства	6
4	Тема 4. Виробнича потужність підприємства та виробництво продукції	6
5	Тема 5 Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	6
6	Тема 6. Організація грошових розрахунків підприємства	6
7	Тема 7. Витрати та доходи підприємства	6
8	Тема 8. Кредитування підприємства	6
9	Тема 9. Оцінка фінансово-економічних результатів діяльності підприємства	6
Разом		54

7. Індивідуальні завдання

Для закріплення теоретичних знань і практичних навичок з дисципліни студентам пропонується виконати контрольну роботу згідно з індивідуальним планом роботи.

Викладач перевіряє та оцінює завдання. Результатами оцінки завдання можуть бути:

- «зараховано» (робота не потребує захисту у випадку якісного її виконання);
- «доопрацювати або захистити» (в роботі є помилки або суперечні питання, які можуть бути виправлені письмово або захищені усно);

«повертається студенту» (у випадку коли робота виконана невірно або не відповідає завданню вона повертається студенту для повторного її виконання).

8. Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни застосовуються такі методи навчання студентів:

- пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний) метод: викладач організує сприймання та усвідомлення студентами інформації, а студенти здійснюють сприймання (рецепцію), осмислення і запам'ятовування її;

- репродуктивний: викладач дає завдання, у процесі виконання якого студенти здобувають уміння застосовувати знання за зразком;

- проблемного виконання: викладач формулює проблему і вирішує її, студенти стежать за ходом творчого;

- частково-пошуковий.(евристичний): викладач формулює проблему, поетапне вирішення якої здійснюють студенти під його керівництвом;

- дослідницький: викладач ставить перед студентами проблему, і ті вирішують її самостійно, висуваючи ідеї, перевіряючи їх, підбираючи для цього необхідні джерела інформації, прилади, матеріали тощо.

Під час вивчення дисципліни застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.

9. Методи контролю

Поточний контроль передбачає:

- Тести,
- Контрольні запитання,
- Кейси,
- Завдання для індивідуальної роботи,
- Завдання для самостійної роботи

Підсумковий контроль передбачає: іспит.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	

50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Рекомендована література

1. Економіка підприємства. Теорія : навчальний посібник / В.І. Захарченко, М.М. Меркулов, О.В. Балахонова ; Міністерство освіти і науки України, Одеський національний політехнічний університет імені І. Мечникова, Одеський національний політехнічний університет, Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ. Львів: Видавництво «Магнолія 2016», 2019. 323 с.
2. Фесіна Ю.Г. Економіка та фінанси підприємства. Конспект лекцій для студентів спеціальності «Менеджмент». Луцьк, 2016. 142 с.
3. Економіка підприємства : навч. посіб. / Н. Б. Юрченко, Р. С. Кравчук, І. Б. Запужляк, І. І. Василик. - Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2018. - 377 с.
4. . Економіка підприємства: навчальний посібник / Герасимчук З.В., Науменко С.В., Ткачик В.І., Вахович І.М., Ковальська Л.Л., Кривов'язюк І.В., Камінська І.М., Хвищун Н.В. Луцьк, 2010. 632 с.
5. Економіка підприємства: навч. посіб. / За заг. ред. О. М. Бандурки. Харків, 2017. 192 с.
6. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. Київ, 2016. 378 с.
7. Посохов І.М., Дюжев В.Г., Сусліков С.В., Тимофеева К.О. Економіка підприємства: навч. посіб. Харків, 2016. 380 с.
8. Економіка підприємства: навчальний посібник / укладачі: Н.В. Романченко, Т.В. Кожемякіна, К.В. Пічик ; Національний університет "Києво-Могилянська академія". Київ: НаУкма, 2018. 302 с
9. Зянько В.В., Фурик В.Г., Вальдшмідт І.М. Фінанси підприємств: навч. посіб. Ч. 1. Вінниця, 2016. 126 с.
10. Біла О.Г. Фінанси підприємств: навчальний посібник / О.Г. Біла, О.І. Юсипович, Т.В. Мединська; Укоопспілка, Львівська комерційна академія. Київ : Алерта, 2016. 185 с.
11. Гук О.В. Фінансова криза на підприємстві: причини, наслідки та способи подолання / О.В. Гук // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2016. – № 2. Т.2. – С.206- 210.
12. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств [текст] навч. посіб. / М. Д. Бедринець, Л. П. Довгань. – К. : Центр учбової літератури, 2018. – 292 с URL^ <http://dcmaup.com.ua/assets/files/finansi-pidpriemstv-2018.pdf>
13. Любенко Н.М. Фінанси підприємств: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 262 с.

14. Непочатенко О.О., Мельничук Н.Ю. Фінанси підприємств: підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 504 с.
15. Бровко Л. І., Бровко Є. І., Крижановський О. О. Формування фінансових ресурсів підприємств в умовах нестабільності. Економіка та держава. 2019. № 9. С. 57-63.
16. Войнаренко М. П., Рзаєва Т. Г. Ділова активність підприємств: проблеми аналізу та оцінки : монографія. Хмельницький : ХНУ, 2017. 284 с.
17. Житар М. О., Ярова Л. С. Елементи механізму підвищення ефективності фінансового потенціалу підприємства. Бізнес Інформ. 2020. № 11. С. 347-355.
18. Дистанційний курс з навчальної дисципліни “Економіка та фінанси підприємств” на платформі www.d-learn.pnu.edu.ua